

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Si post damnatam hæresim Patriarchæ adhærerent hæreticis, deponi poterant à Summo Pontifice & synodo Romana, absque Concilio Oecumenico. Tunc enim Papa se præstat executorem sententiæ latae ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

CAPVT X.

Synopsis.

que ex parte Legati. Expectabatur ex omnium, id est, orientalium & occidentalium, auctoritate sententia informatura regulam discipline. Integrum nempe esse debuerat, nec quicquam novari, dum definitio deliberata procederet; cum interea mirum quoddam precipitium festinationis exarsit, ut non expectatis literis Sacerdotum qui fuerant mutua parvum legatione consulti, non examinatis rebus, in exilium truderentur antistes, animadversioni prius addicti quam sententiam iudicij episcopalis experti. Denique quam immatura illa damnatio fuerit, res probavit. Namque hi quorum expectabatur auctoritas, pacifica Ioanni Episcopo communionem permitta, faciendam concordiam censuerunt, nec quemquam putarunt ante iudicium consortio repellendum. Quid nunc aliud superest quam ut catholicam fidem schismata in diversum dissociata dilacerent?

IV. Sanè schisma inter Ecclesias duravit donec Episcopi Constantinopoleos & Antiochiæ nomen Chrysostomi reposuerunt in diptychis Ecclesiæ, id est, in libris in quibus descripta erant nomina Episcoporum defunctorum; quæ in Liturgia recitabantur, ut eorum memoriæ communicaretur, precæque pro eis fierent. Cyrillus Episcopus Alexandrinus, Theophili successor, acriter contendit id fieri non debere, scripta ad Atticum Episcopum CP. gravissima epistola, qua aiebat id contra canones esse & adversum auctoritatem iudicij pro depositione latis, neque ea ratione revocandam esse pacem Ecclesiæ ut interim vulnus atrocissimum canonibus infligatur. Attamen rediit occidentalibus & orientalibus concordia post restitutionem nominis Chrysostomi. Quare non sine causa scribere hæc potuit Papa Gelasius in epistola ad Episcopos Dardaniæ: *Ioannem Constantinopolitanum synodus etiam catholicorum Prasulum certè damnarat; quem simili modo sedes apostolica, etiam sola, quia non consensit, absolvit. Quæ tamen verba non ita intelligenda sunt, tamen si ea sit multorum persuasio, ut hinc colligi videatur synodum non esse executionem absque confirmatione Summi Pontificis. Nam nihil aliud hinc erui potest quam sedem apostolicam non consensisse executioni huius iudicij adversus Chrysostomum latis, tum quia ipse appellaverat, tum etiam quod irritum prorsus & nullum censendum illud esset, orientales verò, cum nihil ex obstinata severitate Pontifex Romanus remitteret, necessitate quadam coactos cessasse eius voluntati, ut pacem Ecclesiarum ea occasione interruptam restituerent.*

Tom. II.

663

I. Ioannes Patriarcha Alexandrinus à Petro Moggo dejectus, Papam Simplicium appellavit.

II. Summi Pontifices non solum cognoscebant de appellationibus orientalium, sed etiam primam causam cognitionem in se trahebant, si de heresi ageretur. Materia enim fidei est causa communis. Eo iure usus est Celestinus adversus Nestorium.

III. Si post damnatam heresim Patriarcha adhaerent hereticis, deponi poterant à Summo Pontifice & synodo Romana, absque Concilio Oecumenico. Tunc enim Papa se præstat executorem sententiae late adversus heresim. Probatur ex Gelasio.

IV. Gregorius magnus iudicavit appellationes interpositas à sententiis Patriarchæ Constantinopolitani.

I. **M**AGNI etiam momenti est appellatio Ioannis Patriarchæ Alexandrini, quem Petrus Moggus hereticus, iubente Imperatore Zenone, & consentiente Acacio Episcopo Constantinopolitano, episcopatu deturbavit. Imploravit dejectus ille auxilium Calendonis Patriarchæ Antiocheni; ex cuius & synodi Orientis sententia Papam Simplicium appellavit, ut scribit Liberatus Archidiaconus Ecclesiæ Carthaginensis in capite XVIII. Breviarij: *Ioannes ingressus est ad Calendonem Patriarcham; & sumptis ab eo intercessionis synodicis literis, Romanum Pontificem appellavit, sicut fecit & beatus Athanasius; & suasit scribere pro se Acacio Constantinopolitano.*

II. Non solum autem Summi Pontifices cognoscebant de appellationibus Episcoporum & Patriarcharum Orientis, quando agebatur de fide, sed etiam primam causam cognitionem ad se trahebant, si forte in heresim incidissent. Nam quia materia fidei est causa communis & generalis, quæ ad universam Ecclesiam pertinet, ut supra dixi, necesse est ut heresis ab omnibus Episcopis damnetur, præcipue verò à Romano, qui caput est unitatis, & qui cum primam sedem obtineat, ferre debet primam sententiam; *cujus debet esse prima sententia*, ut loquitur Facundus Hermianensis. Eoque iure usus est Celestinus Papa adversus Nestorium.

III. At si jam heresis in synodo damnata fuisset, quemadmodum Eutychniana in Concilio Chalcedonensi, tum, si Patriarchæ communionem hereticorum amplectebantur, deponi poterant à Summo Pontifice & synodo Romana, neque necessaria erat synodus Oecumenica. Eo enim casu Papa

Tt

Vide lib. 4. c. 17.
3. 1.

se tantum præstat executorem sententiæ latæ adversus auctores hæreseos & eorum complices. Ei fundamento innixus Gelasius Papa, Acacij Patriarchæ Constantinopolitani, qui à Felice Papa dejectus fuerat in synodo Romana, depositionem tuetur adversus exceptionem Euphemij Patriarchæ Constantinopolitani, qui aiebat decessorem suum non potuisse damnari ab uno, id est, à Summo Pontifice, absque congregatione synodi. Respondet itaque Gelasius in communitorio ad Faustum: *In qua*, id est, in synodo Chælcædonensi, *per numerosam sententiam Sacerdotum erroris hujus auctores constat fuisse damnatos, decessoremque meum executorem fuisse veteris constituti, non novæ constitutionis auctorem.*

IV. Auctoritatem judicandi de appellationibus interpositis à Patriarcha CP. latis in causa fidei retinuit Gregorius magnus: cujus rei exempla extant in causa cujusdam Presbyteri Chælcædonensis, & monachi cujusdam Lycaoniæ, qui à Ioanne Patriarcha Constantinopolitano appellaverant.

CAPVT XI.

Synopsis.

I. Inquiritur an canones Sardicenses in Occidente obtinuerint in gratiam Episcoporum dejectorum. Quid Occidentis nomine significetur. Variæ Occidentis Dioceses enumerantur.

II. Serò itaque canones Sardicenses recepti sunt in Occidente. Nam Principes causas retractari jubebant jure suo, quo eos privare noluit Concilium Sardicense.

III. Ex constitutione Gratiani, qua valde amplificata est auctoritas Episcopi Romani, colligitur eos canones nondum fuisse receptos in usum.

IV. Ei constitutioni edenda occasionem præbuit Romana synodus, qua agrè ferebat Episcopos in singulis occasionibus accedere ad Imperatores pro impetranda revisione. Ordo itaque judiciorum nova lege explicatus est à Gratiano, qua plurimum auctoritatis tribuit Episcopo Romano.

V. Referuntur verba rescripti hujus Principis.

VI. Missum est illud in executionem quadriennio post, in causa Priscilliani & sectatorum ejus: qui cum damnati fuissent in synodo CasarAugustana; Romam accesserunt, ut Damascorum objecta purgarent. Sed ne in conspectum quidem ejus admissi sunt.

VII. Redditi sunt postea Ecclesiis suis à Gratiano. Sed rursum damnati sunt, post mortem Gratiani, studio Ithacy Episcopi.

VIII. Sulpitius Severus agrè fert appellationem Priscilliani non cohibitam fuisse ab Episcopis qui sententiam adversus eum tulerant. Loquitur autem de appellatione ad Imperatorem. Explicatur locus Sulpitij Severi.

I. SATIS, ut arbitror, Orientem spectavimus. Redeamus itaque ad Oc-

cidentem; & videamus an illic obtinuerint canones Sardicenses in gratiam Episcoporum dejectorum. Occidentis nomine per eas tempestates comprehendebantur universæ Ecclesiæ quæ tum continebantur intra terminos Imperij occidentalis, à confinio Thraciæ usque ad Oceanum. Distinctio illa Orientis & Occidentis introducta fuit in Imperio temporibus Vespasiani, tamen si corpus Imperij divisum non esset. Sed divisionem illam peregit Diocletianus: cujus exemplum imitatus Constantinus Imperium divisit inter filios suos, iis limitibus Imperiorum constitutis qui dein Ecclesiarum quoque limites fuere. Divisus autem erat Occidens, æquè ac Oriens, in Tractus & Dioceses numero septem. In Italia quippe duæ Dioceses erant; quarum una urbi Romanæ contributa erat, & decem provincias complectebatur; altera verò, quæ constabat ex septem provinciis, civitati Mediolanensi suberat. In Illyrico provinciæ erant xviii. quarum caput erat Sirmium. Cum autem divisum illud fuisset in orientale & occidentale, Thessalonica constituta est caput Illyrici orientalis; reliqua verò Illyrici pars Præfecto prætorio Italiæ subiecta fuit. Africana Diocesis sex provincias complectebatur, quarum caput erat Carthago. Diocesis verò Gallicana ex xvii. provinciis constabat. Britannica quinque provincias numerabat; Hispanica verò, sex. Hæc in antecessum monenda erant, ut facilius intelligi possent ea quæ heic dicturi sumus.

II. Canones Sardicenses, qui in schismate Ecclesiæ conditi fuerant, serò in Occidente recepti sunt: quoniam Imperatores rescriptis suis decernebant celebrationem synodorum ad judicandas causas Episcoporum, tum etiam rescripta concedebant pro retractatione causarum. Eo autem jure privare Principes noluit synodus Sardicensis, sed tantum in Episcoporum depositorum arbitrio positum esse voluit Episcopum Romanum vel Imperatorem appellare pro obtinenda causæ revisione.

III. Confusio quæ in his synodis occurrebat, & lentitudo negotiorum quas invehebant rescripta Principum, novæ constitutioni occasionem præbuerunt, quæ ab Imperatore Gratiano edita est juxta postulatam cujusdam synodi Romanæ. Gratianus ergo jurisdictionem ecclesiasticam ordinavit quoad judicia Episcoporum de hæresi suspectorum; & in ea lege magna ratio habetur Summi Pontificis, sed alio prorsus modo quam eo qui fuerat præscriptus in synodo Sardicensi. Vnde colligitur eos